

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Quomodo se habeat ad bona fortunæ? 8

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

ad magnanimitatem, ita securitas immediatè pertinet ad fortitudinem. Considerandum tamen est, quòd sicut spes est causa audaciæ, ita timor est causa desperationis: vt supra habitum* est, cum de passionibus ageretur. Et ideo sicut fiducia ex consequenti pertinet ad fortitudinem, in quantum videtur audacia: ita & securitas ex consequenti pertinet ad magnanimitatem, in quantum repellit desperationem.

1. 2. q. 45
ar. 2.

Ad primum ergo dicendum, quòd fortitudo non præcipuè laudatur ex hoc quòd non timeat, quòd pertinet ad securitatem: sed in quantum importat firmitatem quandam in passionibus. Vnde securitas non est idem quòd fortitudo, sed est quedam conditio eius.

Ad secundum dicendum, quòd non quilibet securitas est laudabilis: sed quando deponit aliquis curam prout debet, & in quibus timere non oportet. Et hoc modo est conditio fortitudinis, & magnanimitatis.

Ad tertium dicendum, quòd in virtutibus est quedam similitudo, & participatio futuræ beatitudinis, vt supra habitum est*. Et ideo nihil prohibet securitatem, quandam esse conditionem alicuius virtutis, quamuis perfecta securitas ad præmium virtutis pertineat.

1. 2. q. 5.
a 3. et 7.

ARTIC. VIII.

Vtrum bona fortune conferant ad magnanimitatem?

650

AD octauum sic proceditur. Videtur, quòd bona fortunæ non conferant ad magnanimitatem: quia vt Seneca dicit in libro de Ira, Virtus sibi sufficiens est. Sed magnanimitas facit omnes virtutes magnas, vt dictum est*. Ergo bona fortunæ non conferunt ad magnanimitatem.

ar. 4. huius
q. 1. in c.
Magna
in duobus
pot.issime
sita est.

¶ 2. Præterea, Nullus virtuosus contemnit ea quibus iuuatur. Sed magnanimus contemnit ea quæ pertinent ad exteriorè fortunam. Dicit enim Tullius in libro* de Officijs, quòd magnus animus in exteriorum rerum despicientia commendatur. Ergo magnanimus

¶ 4 gnani-

gnanimitas non adiuuatur à bonis fortunæ.
¶ 3 Præterea, Ibidem Tullius † subdit, quòd ad magnum animum pertinet, ea, quæ videntur acerba, ita ferre, vt nihil à statu naturæ discedat, nihil à dignitate sapientis. Et Aristor dicit in quarto * Ethicorum, quòd magnanimus in infortunijs non est tristis. Sed acerba, & infortunia opponuntur bonis fortunæ. Quilibet enim tristatur de subtractione eorum quibus iuuatur. Ergo exteriora bona fortunæ non conferunt ad magnanimitatem.

† eodē loco nūc dicitur.
* l. 4. c. 3. anse me. to. 5.

S E D contra est, quod Philosophus dicit in quarto * Ethic. quòd bona fortunæ videntur conferre ad magnanimitatem.

li. 4. c. 3. non multum ante med. t. 5. ar. i. huius 9.

RESPONDEO dicendum, quòd sicut ex supra * dictis patet, magnanimitas ad duo respicit: ad honorem quidem, sicut ad materiam: & ad aliquid magnum operandum, sicut ad finem. Ad vtrumque autem istorum bona fortunæ cooperantur. Quia enim honor virtuosus non solum à sapientibus, sed etiam à multitudine exhibetur, quæ maxima reputat huiusmodi exteriora bona fortunæ: sic ex consequenti, vt ab eis maior honor exhibeatur his, quibus adfunt exteriora bona fortunæ. Similiter etiam ad actus virtutum organicè bona fortunæ deseruiunt: quia per diuitias, & potentias, & amicos, datur nobis facultas operandi. Et ideo manifestum est quòd bona fortunæ conferunt ad magnanimitatem.

Ad primum ergo dicendum, quòd virtus sibi sufficiens esse dicitur: quia sine his etiam exterioribus bonis esse potest. Indiget tamen his exterioribus bonis ad hoc quòd expeditius operetur.

Ad secundum dicendum, quòd magnanimus exteriora bona contemnit, in quantum non reputat ea bona magna pro quibus debeat aliquid indecens facere. Non tamen quantum ad hoc contemnit ea, quin reputet ea vtilia ad opus virtutis exequendum.

Ad tertium dicendum, quòd quicumque non reputat aliquid magnum, neque multum gaudet si illud obti-

obteneat, neque multum tristatur si illud amittat. Et ideo quia magnanimus non aestimat exteriora bona, scilicet bona forruze, quasi aliqua magna: inde est, quod nec de eis multum extollitur si adsint, neque in eorum amissione multum deijcitur.

QVÆST. CXXX.

De presumptione, in duos articulos diuisa.

Deinde considerandum est de vitijs oppositis magnanimitati. Et primo de illis, quæ opponuntur sibi per excessum; quæ sunt tria, scilicet præsumptio, ambitio, & inanis gloria. Secundo, de pusillanimitate, quæ opponitur ei per modum defectus.

¶ Et circa primum queruntur duo.

- ¶ Primo, utrum præsumptio sit peccatum?
- ¶ Secundo, utrum opponatur magnanimitati per excessum?

ARTIC. I.

Utrum præsumptio sit peccatum?

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod præsumptio non sit peccatum. Dicit enim Apostolus ad Philip. 3. Quæ retro sunt obliuiscens, ad interiora me extendo. Sed hoc videtur ad præsumptionem pertinere, quod aliquis tendat in ea quæ sunt supra seipsum. Ergo præsumptio non est peccatum.

¶ 2 Præterea, Philosophus dicit in 10. * Ethic. quod oportet non secundum suadentes humana sapere hominem entem, neque mortalia mortalem; sed in quantum contingit immortalem facere. Et in primo Metaph. dicit quod homo debet subtrahere ad diuina, in quantum potest. Sed diuina & immortalia maximè videntur esse supra hominem. Cum ergo de ratione præsumptionis sit, quod aliquis tendat in ea quæ sunt supra seipsum, videtur quod præsumptio non sit peccatum, sed magis sit aliquid laudabile.

¶ 3 Præterea, Apostolus dicit 2. Cor. 3. Non sumus sufficientes aliquid cogitare à nobis quasi ex nobis. Si ergo præsumptio, secundum quam aliquis nititur in ea ad quæ non sufficit, sit peccatum: videtur quod homo nec

651

sup. q. 21.
a 2 ad 1
q. 70.
art. 3. ad
2.
ca. 7. non
procul à
fin. 10. 5.
tc. 2. decli
nādo ad
fin. id in
nuis. 10. 3